

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 28. De ægrorum visitatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

mortem; poterit tamen in genere promittere se nihil omisurum, quod in commodum cedere possit: hortetur, ut hoc tempore bene utatur ad salutem. Post sententiam latam, animet eum, ad illam æquo animo suscipiendam; Sacramenta confessionis & Eucharistiæ suscipiat: & cum mors in pœnam subeunda sit, levis pœnitentia injungi potest. Tempore supplicii & productionis Rei, in via oret, obvios non aspiciat; varios fidei, spei, contritionis actus eliciat; in loco supplicii, si opus, iterum absolvetur, & pacato, resignatōque animo, ictum gladii vel restem suscipiat. Post mortem Rei, parochus præsentium preces exposcat. Domum redux Deo pro felici successu gratias agat, amicos & sanguine junctos soletur, & animam, eorum precibus commendet.

CAPUT XXVIII.

De Pastoralis ægrorum & moribundorum visitatione.

Hæc

HÆc visitatio maximi est momenti, quia ex bona morte, æterna salus dependet; estque Deo gratissima: *Infirmus eram, & visitastis me.* Matth. 25. Sicut commissio ejus, non raro damnationis causa esse potest: ac proinde Pastori animarum cordi esse debet: pro ea verò bene peragenda, sequentia documenta juvabunt, præter ea, quæ superius de extrema unctione diximus. cap. 19.

1. Pastor in promptu habeat, sententias S. Scripturæ, & SS. Patrum, atque exempla Sanctorum, quibus infirmum animare & consolari valeat. Item Libellum spiritualem, aut precum, ex quo documenta & preces depromat, vel infirmo legendum relinquat. Adsit quoque effigies Crucifixi, aqua lustralis, nummismata indulgentiarum, reliquiæ Sanctorum, quæ subinde veneranda aut osculanda porrigantur.

2. Quo plures sunt, quibus sanitas & opera Parochi necessaria est, ob
curam

curam animarum; eò majorem illius curam gerat: caveat proinde ne faciem ori decumbentis, præsertim graffantibus morbis contagiosis, nimis propinquè admoveat, halitumve malignum attrahat, & ne æger stragulis diductis vapore aut calore venenato eum inficiat; néve jejunos facile accedat, quin saltem quibusdã antidotis se muniat, fenestras aperiendas curet, ex granis juniperi; suffitum excitari mandet: aut, si aër admodum sit infectus, præviè accensæ facis flammâ, huc, illucque per Custodem motâ, aut agitâtâ, aërem cubiculi purificet: Juvat quoque fiducia in Deum, pro qua excitanda, oret psalmum 90. *Qui habitat in adjutorio altissimi, in protectione Dei cœli commorabitur. Qui totus plenus est fiduciæ affectibus, à viro zeloso nobis noto, & pro pestiferorum servitiis, exposito, cum fructu usurpatus.*

3. Ad consulendum famæ & paritatis suæ, Parochus cum agris sequioris
sexus

sexûs non agat clausâ januâ, aut extra aliorû conspectum; sed socium adhibeat, qui videre possit, non verò quæ secreta esse oportet, audire; nec locus sit obscurus, nec colloquium longius, quàm necesse est, protrahatur.

4. Ægrum aditurus, Spiritûs sancti opem imploret, ut pro juvando ac dirigendo ad iter æternitatis infirmo, assistat; & intercessionem B. V. & S. Angeli custodis sui, uti & infirmi. Domum & cubiculum ingressus, infirmum & adstantes humaniter saluet, quæstiones nonnullas de morbo præmittat, si patientem esse intelligat, eum laudet, querelas ejus patienter audiat, consoletur, aquâ lustrali aspergat.

5. Instruat infirmum, ut officio suo faciat satis. Erga Deum per reconciliationem, resignationem, fiduciam. Erga Christum, per electionem ejus in Magistrum ac speculum patientiæ, in Consolatorem, Protectorem & Advocatum. Erga B. V. Mariam

522 *De Pastoralis aegrorum*
riam & SS. Patronos, per invocatio-
nem & imitationem. Erga Medicum
& Infirmary per fiduciam, grati-
tudinem & obedientiam. Erga vi-
sitantes per ædificationem, benevo-
lentiam & gratitudinem. Erga se-
ipsum, per tristitiæ & impatientiæ
proscriptionem, resignationem, me-
ritorum augendorum curam, tentatio-
num diabolicarum victoriam, fiduci-
am in Christi passionem & crucem,
rerumque sacrarum usum, ad præsidium
& solatium suum.

6. Si Pastor media habeat, ditior-
que sit, ægros pauperes, submisso ci-
bo, potuque & aliis corporalibus so-
latiis refocillet, aut certè portionem
aliquam, vel eleemosynam à ditiori-
bus procuret; nec minùs spiritualia
solatia, ut sunt sacrificia, preces, mo-
nita, & motiva patientiæ, commu-
nicet.

7. Ne infirmus otiosus sit & me-
lancholicis cogitationibus infestetur,
suaviter à Pastore occupetur, cogita-
tioni-

tionibus, de passione Domini, variis precibus, officiis, litanis, si vires patiantur, vel saltem piis suspiriis & aspirationibus ad Deum; lectionibus spiritualibus, non nimium continuatis, sed interpolatis; suavibus & opportunis alloquiis; & sacrarum historiarum narrationibus.

8. In habitu super infirmum oret: aquâ lustrali aspergat, benedictionem sacerdotalem impertiat: servire poterit oratio: & manibus junctis & erectis dici: *Visita quaesumus Domine habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longè repelle. Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant, & benedictio tua sit super nos semper.*

9. Notato aut à Medico indicato mortis periculo, illud Pastor suaviter & prudenter infirmo insinuet, eum ad confessionem, communionem & extremam unctionem disponat, examinatâ conscientia, actus contritionis, fidei, spei, charitatis cum eo eliciat, absolvat, communionem, sive viaticum

cum

cum præbeat, ac denique inungat.

10. Acceptâ unctione extremâ infirmus, si circumstantiæ patientur, valedicere poterit Conjugi, liberis, amicis, & adstantibus, gratias agendo pro beneficiis & obsequiis, offensarum veniam petendo, vicissimque omnibus ignoscendo, proles conjugii commendando, quemadmodum Christus Joannem Matri commendavit: Proles ad timorem Dei, obedientiam Ecclesiæ, honorem matris, pacem, charitatem, salutis curam hortando, animam suam eorum precibus commendando, benedictionem eis impertiendo, ac denique omnibus valedicendo.

11. Lucretur infirmus indulgentiis concessas sodalibus. Nomen Jesu & Mariæ in agone invocantibus, aut nummisma benedictum habentibus ostendatur ei crucifixi effigies, tanquam clypeus contra hostes, & tanquam stimulus patientiæ & fidei appropinquante agone ultimo, tra-

datu

dature ei in manus, cereus benedictus
ardens, quo quasi protestetur se mori
velle in fide catholica; & sperare lu-
cem aeternam, per Christi merita; de-
nique se esse paratum & instructum,
instar Virginis prudentis lampade ar-
dente, ad obviandum sponso cœlesti:
Oretur à Pastore, *Proficiscere anima
Christiana*, alizque preces, ex Palme-
to, Seelen-Hüß P. Nakateni, Trost-
Bum P. Vogleri, Instructione P.
Lohner, & aliis, item recitari pos-
sunt, psalmi pœnitentiales, litania de
B. V. de passione Domini, donec ex-
spiret moribundus.

12. Post mortem Pastor oret:
Subvenite Sancti Dei &c. Psalmum
miserere & De Profundis. Deinde
Amicos mœstos consoletur, eis vi-
tæ brevitatem, mundi vanitatem,
bene morientium felicitatem, in
memoriam revocet; ad extremum
ad sacrificia curanda, orationes, & e-
leemosynas pro defuncto offerendas
horretur; ipsęque preces suas pro-
mittat.

mittat. Atque hanc mortis specie se-
metipsum ad sanctius vivendum &
moriendum exciter.

Hujusmodi plura videri possunt
apud P. Tobiam Lohnerin, Instructi-
one practica, de conversatione Apo-
stolica, præclaris sanctorum Patrum
sententiis prolixius toto libro illu-
strata. Nobis in animo est, non li-
brum, sed libellum; non tomum ma-
gnum, sed manuale exiguum, pretio
exiguo parabile suppeditare, quò ad
plurium manus perveniat: magni e-
nim Libri, sæpè nec leguntur, nec e-
muntur, adeoque nec fructum deside-
ratum afferunt. Unde nec addo pro
Neoparochis preces matutinas & ve-
spertinas, praxin piè recitandi horas
prandendi, examen generale & par-
ticulare instituendi: Omitto quoque
varias preparationes ad Sacrum &
Gratiarum actiones, scilicet pro Ad-
ventu, Natalitiis, Quadragesima, Pa-
schate, Pentecoste, & festo SS. Tri-
nitatis, ac B. V. Quæ omnia in Horo-
logio

logio Sacerdotali, alterâ vice Colonia
impresso, legi possunt. Et cum Pasto-
res, oves suas sæpius in oratione, Deo
commendare debeant, præterquam,
quòd horas eum in finem recitare, aut
sacrum primariâ vel secundariâ in-
tentione offerre valeant, sequentes
orationes, quibus opusculum hoc
claudimus, si non indies, sæpius sal-
tem, pro beneplacito suo, piè recitare
poterunt.

CAPUT XXIX.

*Orationes Pastoris animarum, pro se &
pro ovibus suis.*

I. Ad Deum Patrem.

DEus omnium fidelium Pastor &
Rector me famulum tuum N.
quem Pastorem huic Ecclesiæ tuæ
præesse veluisti, propitius respice:
Da mihi quaeso, verbo & exemplo,
quibus præsum, ita proficere, ut ad
vitam unâ cum grege mihi credito
perveniam sempiternam. Per Domi-
num nostrum Jesum Christum &c.

2. Ad